

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра «Міжнародні економічні відносини»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕКОНОМІКА БІЗНЕС-СТРУКТУР»

Освітня програма: «Міжнародний бізнес»

Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

Галузь знань: «29 Міжнародні відносини»

Затверджено на засіданні кафедри
Міжнародні економічні відносини
Протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Економіка бізнес-структур» - обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач	к.е.н., доц. Максименко Ірина Яківна
Контактна інформація викладача	(061)769-82-53 max.irina.y@gmail.com
Час і місце проведення навчальної дисципліни	Згідно з розкладом (предметна аудиторія кафедри)
Обсяг дисципліни	150 год., 5 кредитів, лекції – 30 год, семінарські заняття – 30 год., самостійна робота – 90 год. Вид контролю: іспит
Консультації	2 години 1 раз на тиждень згідно з графіком консультацій
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
<p>Пререквізити: Для формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо форм функціонування підприємств у сучасних бізнес-умовах їм необхідно опрацювати такі дисципліни як «Мікроекономіка», «Основи менеджменту», «Політико-правова система України».</p> <p>Постреквізити: Отримані знання в подальшому стануть теоретичною основою при вивченні таких дисциплін, як «Основи ЗЕД», «Облік та аналіз ЗЕД», «ЗЕД: операції та контракти», «Інноваційні моделі та форми міжнародного бізнесу».</p>	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
<p>Вивчення дисципліни «Економіка бізнес-структур» буде сприяти засвоєнню системи знань, а також володінню про економічну систему сучасного суспільства, закони її розвитку та механізми функціонування. Дисципліна охоплює всі тематичні блоки, що необхідні для формування у студентів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо економічних основ функціонування підприємства, змісту окремих напрямів діяльності підприємств та їх взаємозв'язку, системи показників, що їх характеризують. Дисципліна «Економіка бізнес-структур» базується на вивченні та свідомому використанні економічних законів і закономірностей функціонування і розвитку національної та світової економік. В її межах вивчаються теоретичні та практичні аспекти аналізу та прогнозування впливу макро- та мікроекономічних показників на бізнес. Окрім цього здобувачі Вищої освіти вивчають планування та створення власної справи, а також методи підвищення результативності діяльності бізнес-структур.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК3. Здатність вчитися та бути сучасно навченим</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово</p> <p>ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу</p> <p>ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)</p> <p>ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності</p> <p>Спеціальні (фахові компетентності):</p> <p>СК3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку</p> <p>СК5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них</p> <p>СК7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та</p>	

змістовно інтерпретувати отримані результати

СК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків

СК12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин

СК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами

СК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності

Очікувані програмні результати навчання:

РН4. Систематизовувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

РН5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

РН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

РН11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

РН12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування

РН24. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

формування у здобувачів вищої освіти компетентностей і навчок використання наукового інструментарію, теорії та практики господарювання, конкретних форм і методів управління, принципів формування й використання виробничого потенціалу; взаємодії всіх видів ресурсів з використанням фундаментальних та спеціальних підходів та методів до підвищення ефективності управління бізнес-структурами на основі аналізу, планування та контролю їх діяльності.

5. Завдання вивчення дисципліни

засвоєння основних теоретичних знань щодо проведення теорії та практики господарювання, конкретних форм і методів управління, принципів формування й використання виробничого потенціалу; взаємодії всіх видів ресурсів із застосуванням наукових підходів.

6. Зміст навчальної дисципліни

Лекції покликані формувати у здобувачів вищої освіти основу знань, а також визначати напрямок, основний зміст і характер семінарських занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Економіка бізнес-структур». В процесі читання лекцій послідовно і концептуально викладається певна проблема, яка є відповідним елементом навчального курсу. Навчальна дисципліна «Економіка бізнес-структур» викладається за кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Тематика дисципліни розрахована на 3 змістовних модулів, які містять 15 тем.

Змістовий модуль 1. «Особливості сучасного бізнесу та бізнес-структур»

Тема 1 Теоретичні основи бізнесу і підприємництва

Історичний розвиток поняття «підприємництво». Теорії та концепції підприємництва. Бізнес підприємництва. Елементи системи бізнесу. Сутність підприємницької діяльності. Функції та принципи підприємництва. Суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності. Рушійні сили підприємництва. Поняття підприємницького середовища та його складові елементи.

Тема 2 Підприємство як основна організаційна структура підприємницької діяльності

Поняття підприємства, його мета, функції та основні ознаки. Теорії (концепції) підприємства. Правові основи функціонування підприємств в Україні. Порядок створення та реєстрації підприємств. Класифікація підприємств. Форми об'єднання підприємств, їх утворення, мета і функції.

Тема 3 Бізнес-план підприємницької діяльності, як головний інструмент управління бізнес-структурою

Функції бізнес-плану підприємницької діяльності. Специфіка бізнес-плану. Короткий опис проекту. Короткий опис бізнесу та продукції. Коротка характеристика ринку, керівництва та персоналу. Фінансовий план. Компанія та її загальна стратегія. Маркетинговий аналіз.

Змістовий модуль 2 «Економіка фірми» (бізнес-структури)

Тема 4 Зовнішні та внутрішні фактори формування ефективності діяльності підприємства

Стейкхолдери та їхній вплив на діяльність підприємства. Управління стейкхолдерами. Модель поведінки власника бізнесу. Інтегральний показник діяльності підприємства. Клієнтоорієнтоване мислення в бізнесі.

Тема 5 Основні засоби та виробнича потужність підприємства

Сутнісна характеристика основних засобів підприємства. Оцінка, класифікація та структура основних засобів. Знос, амортизація і відтворення основних засобів. Показники руху та ефективності використання основних засобів. Виробнича потужність підприємства.

Тема 6 Оборотні кошти підприємства

Сутність, склад та структура оборотних коштів підприємства. Нормування оборотних коштів підприємства. Показники оцінки ефективності використання оборотних коштів. Резерви підвищення ефективності оборотних коштів.

Тема 7 Нематеріальні ресурси підприємства

Поняття і види нематеріальних ресурсів. Оцінювання нематеріальних активів підприємства. Строк корисної експлуатації та амортизація нематеріальних активів. Гудвіл підприємства: економічна сутність, підходи до оцінки та амортизація гудвілу.

Тема 8 Витрати на виробництво та реалізацію продукції

Поняття і класифікація витрат. Собівартість продукції, її види і показники. Формування кошторису витрат на виробництво. Джерела, чинники і шляхи зниження собівартості продукції. Планування зниження собівартості продукції. Економічний зміст, функції і види цін. Методи ціноутворення.

Тема 9 Дохід і прибуток підприємства. Оцінка економічної ефективності його

діяльності

Формування фінансового результату діяльності підприємства. Оцінка економічної ефективності діяльності підприємства.

Тема 10 Основи соціально-відповідальної діяльності підприємства

Складові зовнішньої відповідальності бізнесу. Соціальна відповідальність бізнесу у розрізі об'єктів відповідальності. Новітні інструменти стратегічної корпоративної філантропії. Соціально відповідальний маркетинг. Відповідальне управління ланцюгом постачання. Відповідальність компаній щодо партнерів по бізнесу.

Змістовий модуль 3 «Показники фінансового та соціального стану фірми» (бізнес-структури)

Тема 11 Загальна оцінка фінансового стану підприємства

Характеристика активів і пасивів балансу. Актив скороченого аналітичного балансу, його горизонтальний вертикальний аналіз. Пасив скороченого аналітичного балансу, його горизонтальний вертикальний аналіз. Класифікація видів активів і пасивів. Оцінка необоротних активів. Оцінка оборотних активів. Оцінка співвідношення власного позикового капіталу.

Тема 12 Оцінка фінансової стійкості підприємства

Сутність фінансової стійкості та напрями її аналізу. Система відносних показників оцінювання фінансової стійкості підприємства. Методика визначення типу фінансової стійкості підприємства. Методика розрахунку та факторний аналіз порогу рентабельності та запасу фінансової стійкості.

Тема 13 Оцінка платоспроможності та ліквідності підприємства

Економічний зміст категорій «ліквідність» та «платоспроможність». Оцінка ліквідності балансу. Система відносних показників оцінювання ліквідності та платоспроможності підприємства. Оперативний аналіз платоспроможності.

Тема 14 Оцінка ділової активності та інвестиційної привабливості підприємства

Сутність напрями аналізу ділової активності підприємства. Комплексне оцінювання ділової активності підприємства за системою показників оборотності. Оцінка стійкості економічного зростання. Оцінка дебіторської та кредиторської заборгованості. Оцінка ринкової активності підприємства. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства.

Тема 15 Оцінка фінансових результатів діяльності підприємства

Суть та зміст поняття фінансовий результат. Прибуток підприємства та показники його формування. Оцінка доходності активів. Оцінка структури та динаміки фінансових результатів. Факторний аналіз валового прибутку.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	К-сть год.
1.	Тема 1 Теоретичні основи бізнесу і підприємництва	Лекція, семінар	4
2.	Тема 2 Процес створення власної справи	Лекція, семінар	4
3.	Тема 3 Підприємство як основна організаційна структура підприємницької діяльності	Лекція, семінар	4
4.	Тема 4 Зовнішні та внутрішні фактори формування ефективності діяльності підприємства	Лекція, семінар	4

5.	Тема 5 Основні засоби та виробнича потужність підприємства	Лекція, семінар	4
6.	Тема 6 Оборотні кошти підприємства	Лекція, семінар	4
7.	Тема 7 Нематеріальні ресурси підприємства	Лекція, семінар	4
8.	Тема 8 Витрати на виробництво та реалізацію продукції	Лекція, семінар	4
9.	Тема 9 Дохід і прибуток підприємства. Оцінка економічної ефективності його діяльності	Лекція, семінар	4
10.	Тема 10 Основи соціально-відповідальної діяльності підприємства	Лекція, семінар	4
11.	Тема 11 Загальна оцінка фінансового стану підприємства	Лекція, семінар	4
12.	Тема 12 Оцінка фінансової стійкості підприємства	Лекція, семінар	4
13.	Тема 13 Оцінка платоспроможності та ліквідності підприємства	Лекція, семінар	4
14.	Тема 14 Оцінка ділової активності та інвестиційної привабливості підприємства	Лекція, семінар	4
15.	Тема 15 Оцінка фінансових результатів діяльності підприємства	Лекція, семінар	4

8. Самостійна робота

Самостійна робота здобувачів Вищої освіти є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Мета самостійної роботи є набуття додаткових знань, перевірка отриманих знань на практиці, вироблення фахових та дослідницьких вмій та навичок.

Проблемні питання здобувачі мають змогу обговорити з викладачем під час обов'язкових консультації 1 раз на тиждень, або в інші часи за домовленістю з викладачем. Також доступні відеозустрічі в системі Zoom, аудіоспілкування або повідомлення у сервісах Viber, Telegram (за графіком консультацій викладача)

9. Система та критерії оцінювання курсу

Підсумкова кількість балів виставляється як сума балів за усіма поточними формами контролю та підсумковим контролем, передбаченими робочою програмою навчальної дисципліни. Методи контролю: поточний контроль (контроль відвідування занять студентом, усне опитування, індивідуальне опитування, доповіді); рубіжний контроль (тестування за темами модуля 1, модуля 2); підсумковий контроль (екзамен – форма підсумкового контролю, яка полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни та на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на семінарських заняттях, а також завдань до екзамену). Сумарний результат містить 100 балів.

Поточне тестування														Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Модуль 1						Модуль 2									
Змістовний модуль 1						Змістовний модуль 2						Змістовний модуль 3		30	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D		
60-69	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Контроль знань здобувачів вищої освіти *заочного відділення* здійснюється шляхом виконання та подальшого захисту контрольної роботи у вигляді відповідей на питання, що стосуються змісту роботи. Перелік питань до контрольної роботи можна знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua> та у методичних вказівках до виконання контрольної роботи з дисципліни «Економіка бизнес-структур»

10. Політика курсу

Політика курсу базується на Положенні про систему забезпечення НУ «Запорізька політехніка» якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості). Режим доступу:

[http://www.zntu.edu.ua/uploads/dept nm/Polozhennia pro zabezpechennia yakosti.pdf](http://www.zntu.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_zabezpechennia_yakosti.pdf)

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. Перескладання модулів (рубіжний контроль) відбувається тільки при наявності поважної причини пропуску із обов'язковим дозволом деканату.

Політика щодо академічної доброчесності: Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, досягнення результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації; використання достовірної інформації з офіційних джерел при виконанні проєктних завдань. Списування під час рубіжного контролю та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, не дозволяються пропуски занять та запізнення з неповажних причин. Здобувачі освіти повинні приймати активну участь під час проведення занять, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи, що є допуском до підсумкового контролю. Обов'язкове вимкнення мобільних девайсів під час відвідування занять в аудиторії.

В умовах впровадження дистанційної форми навчання за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, індивідуальний графік, знаходження на карантині і т. інш.) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватися самостійно, на засадах академічної доброчесності. При цьому щотижня здобувач вищої освіти має звітувати через електронну пошту або через систему дистанційного навчання Moodle про стан виконання завдань та раз на тиждень – за графіком консультацій - виходити на онлайн-консультацію.

Політика дотримання прав та обов'язків здобувачів вищої освіти. Права і обов'язки с

здобувачів вищої освіти відображено у п.7.5 Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_organizatsiyu_osvitnoho_protseesu.pdf).

Політика конфіденційності та захисту персональних даних. Обмін персональними даними між викладачем і здобувачем вищої освіти в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3 «Використання персональних даних працівниками суб'єктів відносин, пов'язаних з персональними даними, повинно здійснюватися лише відповідно до їхніх професійних чи службових або трудових обов'язків. Ці працівники зобов'язані не допускати розголошення у будь-який спосіб персональних даних, які їм було довірено або які стали відомі у зв'язку з виконанням професійних чи службових або трудових обов'язків, крім випадків, передбачених законом. Таке зобов'язання чинне після припинення ними діяльності, пов'язаної з персональними даними, крім випадків, установлених законом».